

E- KULTUROLOĢIJA. Materiālu sagatavoja Andrejs Mūrnieks

1. tēma: „Kultūras jēdziens” Uzdevumi.

8. apakštemats: *Kultūras funkcijas; tradicionālā kultūra*

1. Uzdevums. Raksturojiet ar piemēriem katru kultūras funkciju izmantojot procesus un parādības Latvijā!

Tradīciju un informācijas nodošana	
Jaunrade, pārveidošana, novatorisms	
Socializācija, iekļaušana sabiedrībā	
Vērtīborientēšana un vērtēšana	

2. Uzdevums. 1) Miniet piemērus, kur mūsdienu sabiedrībā parādās nacionālo kultūru un tradīciju elementi, kā tie tiek izmantoti masu kultūrā. 2) Izvērsiet diskusiju par to vai un kā tradīciju saglabāšanā varētu izmantot iespējas, ko paver globalizācija – komunikāciju attīstība, jaunās tehnoloģijas!

3. Uzdevums. Uzrakstiet konkrētus mākslas vai mūzikas žanrus, kas raksturīgi katrai no sabiedrības kārtu kultūrām Eiropā viduslaikos un jauno laiku sākumā (līdz 19. gs.)!

Reliģiskā, sakrālā kultūra:	Galma, pils kultūra:
Tautas (tradicionālā) kultūra:	Pilsētu kultūra:

Uzdevumu gaitas apraksti un komentāri!

1. Uzdevums. Raksturojiet ar piemēriem katru kultūras funkciju izmantojot procesus un parādības Latvijā!

Tradīciju un informācijas nodošana	<i>Folkloras pierakstīšana un pētīšana</i>
Jaunrade, pārveidošana, novatorisms	<i>Operas „Pazudušais dēls” sacerēšana</i>
Socializācija, iekļaušana sabiedrībā	<i>Iesvētīšana studentos Aristoteļa svētkos</i>
Vērtīborientēšana un vērtēšana	<i>Recenzija par filmu „Rūdolfa mantojums”</i>

Komentārs. Tā kā kultūras funkcijas ir savstarpēji saistītas, tad vienā kultūras parādībā vai procesā var īstenoties vairākas funkcijas, piemēram, Dziesmu svētku kustība Latvijā, kas vienlaikus gan nodod informāciju un saglabā tradīciju, gan papildina to ar jaunradi, gan palīdz socializēties jaunatnei, gan arī vērtīborientē. Citi piemēri var raksturot tikai kādas vienas funkcijas īstenošanos (piemēram, radot jaunu mākslas darbu īstenojas radošā funkcija, rakstot recenziju par to īstenojas vērtējošā darbība, iesvētību rituālā īstenojas socializācija, izlasot grāmatu tiek iegūta informācija, pārņemta un aktualizēta daļa no pagātnes mantojuma).

3. Uzdevums. Uzrakstiet konkrētus mākslas vai mūzikas žanrus, kas raksturīgi tikai kādai vienai no sabiedrības kārtu kultūrām Eiropā viduslaikos un jauno laiku sākumā (līdz 19. gs.)!

Reliģiskā, sakrālā kultūra: <i>mesas, ikonas</i>	Galma, pils kultūra: <i>gobelēni, trubadūru dziesmas</i>
Tautas (tradicionālā) kultūra: <i>tautasdejas, ornamentī</i>	Pilsētu kultūra: <i>farsi, zvanu spēles torņos</i>

Komentārs. Sakrālās mākslas piemēri: ikonas, gregoriskie dziedājumi, mesa, arhitektūrā romānikas, gotikas, baroka stila baznīcas. Galma, pils māksla – bruņinieku romāni, dzeja, trubadūru dziesmas. Tradicionālā kultūra – tautas dziesmas, dejas ražas svētku svinēšanā, apdziedāšanās dziesmas kāzās. Pilsētu kultūra – žonglieru, ceļojošu komediantu priekšnesumi, mistēriju izrādes ar farsiem vai diablerijiem pa starpām, dejas karnevālos, renesansē – privātie teātri. Tālāk attīstoties pilsētām klasiskā māksla no

galma pārvietojās uz pilsētām, kur to pasūtīja bagātie pilsētnieki un pilsētas vadība. Pilsētā varēja sastapt dažādu kārtu kultūras parādības, piemēram, liturģiskās drāmas sākotnēji veidojās dievnamos, bet vēlāk kļuva par mistērijām, ko spēlēja pilsētu laukumos.